

Seletuskiri
põllumajandusministri määruse „Põllumajandusministri määruste muutmine”
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Põllumajandusministri määruse „Põllumajandusministri määruste muutmine” eelnõu on koostatud loomatauditõrje seaduse § 17¹ lõike 5, § 43 lõike 2, loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 10 lõike 2 ja [toiduseaduse](#) § 26 lõike 3 alusel.

Eelnõu on koostatud eesmärgiga viia põllumajandusministri 15. mai 2005. a määrus nr 55 „Loomsete saaduste ja nende käitlemise, sealhulgas nendega kauplemise, veterinaarnõuded” (edaspidi *määrus nr 55*) kooskõlla Euroopa Komisjoni rakendusotsuses 2014/178/EL, loomatervishoiualaste tõrjemeetmete kohta seoses sigade aafrika katkuga teatavates liikmesriikides (ELT L 95 29.03.2013 lk 47–55) sätestatud nõuetega. Lisaks on ajakohastatud määruse lisa 2 olevaid tehnilisi tingimusi ja määrust täiendatakse lisaga 4, milles sätestatakse spetsiaalse tervisemärk. Samuti muudetakse põllumajandusministri 23. detsembri 2005. a määrust nr 128 „Tingimisi toidukõlbliku liha märgistamise nõuded toiduhügieeni tagamiseks” seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.04.2004, lk 55–205) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, 30.04.2004, lk 206–320) muudatusega.

Eelnõuga muudetakse ka põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määrust nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri” lisades viited määrusele nr 55 ja tunnistades kehtetuks määruse lisa 2.

Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja valmistasid ette Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna loomatervise büroo peaspetsialist Eva Peegel (625 6546; eva.peegel@agri.ee) ja sama osakonna toiduhügieeni büroo juhataja Ingrid Vesmes (tel 625 6272; ingrid.vesmes@agri.ee) koostöös Veterinaar- ja Toiduameti asjaomase valdkonna spetsialistidega. Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Arvo-Mart Elvisto (625 6151; arvo-mart.elvisto@agri.ee)

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist ja kahest lisast.

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse määruse nr 55 § 4 lõigetega 2¹ ja 2² seoses sigade aafrika katku puhanguga Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas. Riikliku järelevalve parandamiseks ja puhangu leviku tõkestamiseks on Euroopa Komisjon võtnud vastu rakendusotsuse 2014/178/EL, millega nähakse ette ka spetsiaalse tervisemärgi kasutuskord. Spetsiaalne tervisemärk peab selgelt erinema määrustes (EÜ) nr 853/2004 ja 854/2004 kirjeldatud identifitseerimismärgist ja tervisemärgist, kuigi

üldpõhimõtte on sama. Komisjoni rakendusotsusega on jäetud liikmesriikide otsustada erimärgi kuju. Spetsiaalse tervisemärgiga loomseid saaduseid või turustada vaid Eesti piires.

Eelnõu § 1 punktiga 2 kehtestatakse määruse nr 55 lisa 2 uues sõnastuses, ajakohastades viite tervisemärki sätestavale õigusaktile. Eelnõu lisa 1 kohaselt kasutatakse töötlemiseks ettenähtud liha märgistamisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 854/2004 lisa I jagu I peatükis III ettenähtud tervisemärgiga, millel peab olema diagonaalne rist, mis koosneb kahest templi ovaali keskkohta läbivast sirgest joonest ja võimaldab lugeda märgile kirjutatud teavet. Lisas nähakse ette ka nõuded, mis teave peab templil kajastuma ning tähtede ja numbrite kõrgused ja muud tehnilised nõuded tervisemärgile.

Eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatakse määrust nr 55 lisaga 4 „Sigade aafrika katku korral sealt ja metssealt pärit loomse saaduse tervisemärgi vormi ja sisunõuded”, milles kehtestatakse komisjoni otsusega 2014/178/EL ettenähtud spetsiaalne tervisemärk. Tervisemärk on kolmnurkse kujuga.

Lisa punktis 1 on kirjeldatud rümbale või selle osale kantavat tervisemärki, mille ülemises osas on sõna „Eesti” või asjaomase maakonna nimi ning kahel võrdse pikkusega küljel sõna „veterinaarkontroll”. Samaselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 854/2004 kehtestatud tervisemärgile on nähakse ette märgi suurus ja tähtede ning numbrite kõrgus.

Lisa punktis 2 on kirjeldatud toodete pakendile kantavat tervisemärki, koos selle tehniliste nõuetega, nagu märgi ülemises osas on tähed „EE” ja kolmnurga keskel ettevõtte tunnusnumber.

Eelnõu § 2 punktiga 1–3 muudetakse põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määrust nr 179 (edaspidi *määrus nr 179*) „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri”. Eelnõu § 2 punktides 1–3 sätestatud paranduste kohaselt tuleb sellistelt loomadelt saadud loomne saadus märgistada ja töödelda edaspidi põllumajandusministri 13. mai 2005. a määruse nr 55 „Loomsete saaduste ja nende käitlemise, sealhulgas nendega kauplemise, veterinaarnõuded” § 4 nõuete kohaselt.

Eelnõu § 2 punktiga 4 tunnistatakse kehtetuks määruse nr 179 lisa 2, kuna seda asendab määruse nr 55 lisa 2. Kehtetuks tunnistatav lisa 2 sätestas muuhulgas liha töötlemise režiimid, mida kasutati loomse saaduse töötlemiseks, mis pärineb nakkuskahtlusega piirkonnast. Töötlemise režiimides muudatusi ei kaasne, sest samad režiimid olid kehtestatud määruse nr 55 alusel, millele nüüd asjakohastes sätetes viidatakse.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse põllumajandusministri 23. detsembri 2005. a määrust nr 128 (edaspidi *määrus nr 128*) „Tingimisi toidukõlbliku liha märgistamise nõuded toiduhügieeni tagamiseks” seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 muudatusega, millega tunnistati kehtetuks lisa III jagu I peatüki VI punkt 9. Kuna hädatapetud loomade liha, mis on edukalt läbinud lihakontrolli, ei kujuta ohtu inimeste tervisele, siis jäeti välja nõue hädatapetud loomade liha spetsiaalse tervisemärgi kasutamisele ja turupiirangute kohta. Sellega seoses tuleb ajakohastada määruse nr 128 preambula teksti ja tunnistada kehtetuks vastavad määruse sätted.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu

Määruste muutmine on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega ja on seotud Euroopa Komisjoni rakendusotsuses 2014/178/EL, loomatervishoiualaste tõrjemeetmete kohta seoses sigade aafrika katkuga teatavates liikmesriikides (ELT L 95 29.03.2013 lk 47–55) sätestatud nõuetega.

4. Määruse mõjud

Lihakontrolli valdkonna reguleerimine Euroopa Liidu vahetult kohalduvate õigusaktidega muudab nõuete järgimise käitleja jaoks lihtsamaks võimaldades taudistunud alalt pärineva lihaga Eesti siseselt kaubelda.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too hetkel endaga kaasa erilisi täiendavaid tegevusi ega lisakulutusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile.